

нові оригінальні відчуття. У цілому молодіжний жаргон є новим соціолектом і так само, як німецька літературна мова, постійно збагачуються і змінюється.

Література

1. Девкин В.Д. Занимательная лексикология. – М.: Гуманит.изд., 1998. – 312 с.
2. Девкин В.Д. Особенности немецкой разговорной речи. – М.: Междунар. отнош., 1965. – 317 с.
3. Duden Bedeutungswörterbuch. – 2., völlig neu bearb. u. erw. Aufl. – Mannheim, Leipzig, Wien, 1985. – 797 S.
4. Hinka B.I. Die Fundgrube für die Germanistik. – Ternopil: Bogdan, 352 S.
5. Schippan Thea. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. – Tübingen: Niemeyer Verl., 1992. – 306 S.
6. www.pons.de. Jugendsprache.

Список джерел фактичного матеріалу

7. Duden Bedeutungswörterbuch. – 2., völlig neu bearb. u. erw. Aufl. – Mannheim, Leipzig, Wien, 1985. – 797 S.
8. Küpper H. Wörterbuch der deutschen Umgangssprache. PONS. – S.J. Warszawa: Klett/REA, 1996. – 959 S.
9. Langenscheidts Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache. – 5. Aufl. – Berlin u. München, 1997. – 1220 S.
10. Wörterbuch der Jugendsprache. – 1. Aufl. – Stuttgart: PONS, 2008. – 288 S.
11. Wörterbuch der Jugendsprache 2003. Deutsch – Englisch – Französisch – Spanisch. – Stuttgart: Klett, 2003. – 128 S.

Вербова К.В.

Хмельницький національний університет

Науковий керівник – к. філол. н., доц. Ємець О.В.

Стилістичні та перекладознавчі аспекти використання мейозису в народних та літературних казках

Вітчизняні та зарубіжні лінгвісти вивчали *мейозис* значно менше, ніж усі інші тропи. У відомому дослідженні стилістики англійської мови І.В. Арнольд мейозис взагалі не згадується [1, с. 230], а у роботах британських і американських учених використовується синонімічний термін “*understatement*” [7, с. 263]. Метою нашого дослідження є визначення стилістичних функцій і способів перекладу мейозису в казках.

Ю.Н.Скребньов та О.М.Мороховский [6, с. 327] класифікують усі тропи на тропи кількості та тропи якості. До тропів якості належать тропи, що виникли на зіставленні якостей і властивостей двох різнорідних предметів зі спільною для них якісною ознакою. До тропів кількості належать такі тропи, які виникли на зіставленні різнорідних предметів зі спільною для них кількісною ознакою. Якщо ця спільна ознака приписується предмету більшою мірою (ніж реально), то виникає гіпербола, якщо меншою мірою – виникає мейозис, [5, с. 328]. Отже, *мейозис* являє собою логічну та психологічну протилежність гіперболі, його сутність полягає у применшенні справжніх властивостей об'єкта, що підвищує експресивність висловлювання [6, с. 63]. Зазвичай применшується розмір або об'єм предмету, голос, відстань та час.

Наприклад: *He is as small as mouse. It was a cat-size pony.*

За основу перекладу мейозису ми взяли основні прийоми перекладу за Т.Казаковою. А до основних прийомів стилістичного перетворення належать: 1) заміна словесного складу; 2) заміна образу; 3) заміна тропа; 4) вилучення переносного значення; 5) повний переклад (з коментарем або без).

Вибір серед різних прийомів перетворення залежить від встановленого перекладачем характеру одиниці перекладу в початковому тексті [4, с. 56]. Приклади використання прийомів перекладу мейозису:

The guy is so disgusting! He is real microbe. Цей молодий чоловік такий огидний. Він як мікроб (заміна тропа).

It was a cat-size pony. Це була поні, маленька як кішка (заміна тропа).

She wore a pink hat, the size of a button. (J.Reed). Вона одягнула рожевий капелюшок, такий крихітний, наче гудзик (додавання).

Мейотичні тропи досить часто зустрічаються у фольклорі, а особливо у казках. Для того, щоб

розглянути стилістичні функції мейозису, звернімося до англійських народних казок. Нище наведемо аналіз перекладу віршу з англійської народної казки “The History of Tom Thumb”.

<i>An oak-leaf hat he had for his crown;</i>	<i>З тонкої павутини сорочку йому зшили,</i>
<i>His shirt of web by spiders spun;</i>	<i>З пір'їнок гусячих итанці йому зв'язали,</i>
<i>His jacket wove of thistle's down;</i>	<i>Чортополох пішов за курточку малечі,</i>
<i>His trousers were of feathers done.</i>	<i>Дубовий лист за капелюх доречі.</i>
<i>His stockings, of apple-rind, they tie;</i>	<i>Для черевичків витончених</i>
<i>With eyelash from his mother's eye;</i>	<i>Мишачої шкіри взяли,</i>
<i>his shoes were made of mouse's skin. [2, с. 132].</i>	<i>Та вією панчішки, червоні підв'язали.</i>

Of Butterfly's wings his shirt was made;
his boots of chicken's hide [2, с. 136].

А з шкіри жовтеньких курчат,
Пару блискучих чобітьят.

Аналіз перекладу мейозису у вірші:

crown → *oak-leaf* → заміна суб'єкту образу;

shirt → *web* → повний переклад мейотичної метафори,

spiders → вилучення;

spun → синонімічна заміна;

jacket → *thistle* → повний переклад мейотичної метафори;

trousers → *feathers* → повний переклад мейотичної метафори, *гусячих* → додавання;

stockings → *from eyelash* → граматична трансформація мейотичної метафори;

of apple-rind, they tie apple-rind → вилучення;

from his mother's eye → вилучення;

shoes → *of mouse's skin* → повний переклад мейотичної метафори, + *витончених* → додавання;

of Butterfly's wings his shirt was made → повний переклад мейотичної метафори, граматична трансформація,

boots → *of chicken's hide* → повний переклад мейотичної метафори, граматична трансформація, *жовтеньких, блискучих* → додавання.

Таким чином, при аналізі віршу в казці ми використали повний переклад мейозису та мейотичної метафори, заміну образу, вилучення, граматичну трансформацію, додавання, та частково синонімічну заміну.

Наведемо ще один приклад перекладу мейотичних тропів, але вже з української народної казки

Назвали його Котигорошком [3, с. 96].

Named him Rolliepea

Росте та й росте той син, як з води, – не багато
літ, а вже великий виріс [3, с. 96].

The boy grew not by the day, but by the hour

У перекладі семантика мейозису збережена.

Named him Rolliepea → повний переклад мейозису з антономазією.

The boy grew not by the day, but by the hour → повний переклад мейозису з гіперболою (антитеза).

Отже, мейозис використовується для вираження значного стилістичного та емоційного ефекту, а також може використовуватися і для створення гумористичного ефекту.

Отже, ми виявили у казках такі семантичні типи мейозису: комбінований троп – мейозис + антономазія; комбінований троп – мейозис + метафора; мейозис з антитезою (комбінований троп мейозис + гіпербола).

А також визначили способи його перекладу у наведених прикладах: повний переклад мейозису з антономазією; повний переклад мейотичної метафори; повний переклад мейозису з антитезою; заміна образу; вилучення; граматичну трансформацію; додавання; синонімічна заміна.

Література

1. Арнольд И.В. Стилистика. Современный английский язык: Учебник для вузов. – 6-е изд. – М.: Флинта: Наука, 2004. – 384 с.
2. Верхогляд В.А. Волшебные сказки Британии. – М.: Айрис-пресс, 2007. – 192 с.
3. Вишинський І. Українські народні казки. – К.: Іроно, 1997. – 112 с.
4. Казакова Т.А. Практические основы перевода. – СПб.: Союз, 2002. – 317 с.
5. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилистика української мови: Підручник. – К.: Вища школа, 2003. – 462 с.
6. Скребнев Ю.М. Основы стилистики английского языка: Учебник для ин-тов и фак. иностр. яз. – 2-е изд. – М.: ООО “Издательство АСТ”, 2003. – 221 с.

Веселкова А.А.

*Миколаївський державний університет імені В.О.Сухомлинського
Науковий керівник – д. пед. н., проф. Гладішев В.В.*

“Психологічна реконструкція характерів” образів-персонажів епічних творів як чинник підвищення ефективності вивчення школярами зарубіжної літератури

Однією з важливих проблем сучасної літературної освіти є проблема забезпечення читання учнями творів класичної літератури. Література минулого увібрала в себе досвід історичного розвитку суспільства, і саме в цьому її таємничі та не до кінця використані можливості виховного впливу на молодь. Тому важливо знайти у класичній літературі те, що співзвучно з часом та хвилює учнів.

Вивчення творів на заняттях із зарубіжної літератури, навіть за умов певною мірою обмеженого шкільного аналізу, повинне бути суто науковим, спиратися на вже встановлені, перевірені оцінки літературних явищ та найкращих досягнень літературознавців.

В основі концептуального вивчення літератури, яка дає високий виховний результат, знаходиться поступове заглиблення зв'язків між сприйняттям твору, його аналізом та засвоєнням історико-літературних і теоретико-літературних матеріалів.

На особливу увагу заслуговує сам процес спілкування зі старшокласниками. Як слушно відзначав під час дослідження основних психічних процесів юнацького віку І.С.Кон [7, с. 151-164], старшокласники мають різнобарвне дозвілля, рівень їх культурних посягань у деяких галузях більш високий, ніж у дорослих. Ієрархія переваг різноманітних видів мистецтва така: література, музика, кіно, театр, образотворче мистецтво.

“Естетичне виховання, – впевнений І.С.Кон, – буде мати усіх лише тоді, якщо воно буде спиратися на творчу активність самої особистості, яка формується і враховує особливості її життєвого світу та інтересів. А спонтанна творчість не може стати дійсно художнім без спеціального навчання та оволодіння культурною спадщиною. Загальна основа першого та другого – пробудження творчого начала особистості та “включення” мистецтва в її реальний світ” [7, с. 151-164].

Активно використовуючи знання з психології учнів під час вивчення ними літературних творів, вчитель може повернути інтерес до читання та подати аналіз художнього твору з іншого, психологічного, боку.

Так, наприклад, проблема характеру образу-персонажу є однією з найбільш актуальних проблем як у поетичному, так і в прозаїчному світі літератури. Треба зауважити, що літературний герой завжди є носієм певного характеру, певного темпераменту та інших особливостей, які притаманні людству у реальності. Якщо розглядати літературного героя не лише, як засіб створення твору, а як носія певних психологічних характеристик, то треба визнати: характер кожного персонажу є неповторною особистістю. Відповідно, осмислення характеру літературного героя повинне спиратися на психологічні закономірності.

Однією з головних притягальних рис художньої літератури є її здатність розкривати таємниці внутрішнього світу людини, виражати щиросердечні рухи так точно і яскраво, як це не зробити в послідовному, звичайному житті. Відповідно до активізації навчальної діяльності школярів з метою підсилення їхньої уваги до внутрішнього світу героїв епічних творів різних жанрів, до їхньої психології, під час вивчення цих творів доцільно застосовувати прийом, який умовно названо “психологічною реконструкцією характерів”. Сутність його полягає в тому, що образ-персонаж епічного твору максимально “наближається” до реального життя за рахунок сприйняття його як реальної особистості, яка відрізняється певними психологічними характеристиками, певними рисами характеру. “Створення” цих характеристик здійснюється на підставі психологічного аналізу “інформації”, яку подано автором про персонажа.

Характер – важлива частина організації тексту. Літературознавці сприймають характер, як “образ людини, побачений з внутрішнього боку, а не з останньої смислової позиції самої особистості, а з зовнішнього боку, з точки зору іншого, і побачений як “інший”, а не як “Я”. Тому, характер, у кінцевому результаті – об'єктивний образ. Він передбачає “наявність “всезнаючого” автора, який володіє авторитетною та безспірною позицією поза знаходження (по відношенню до